

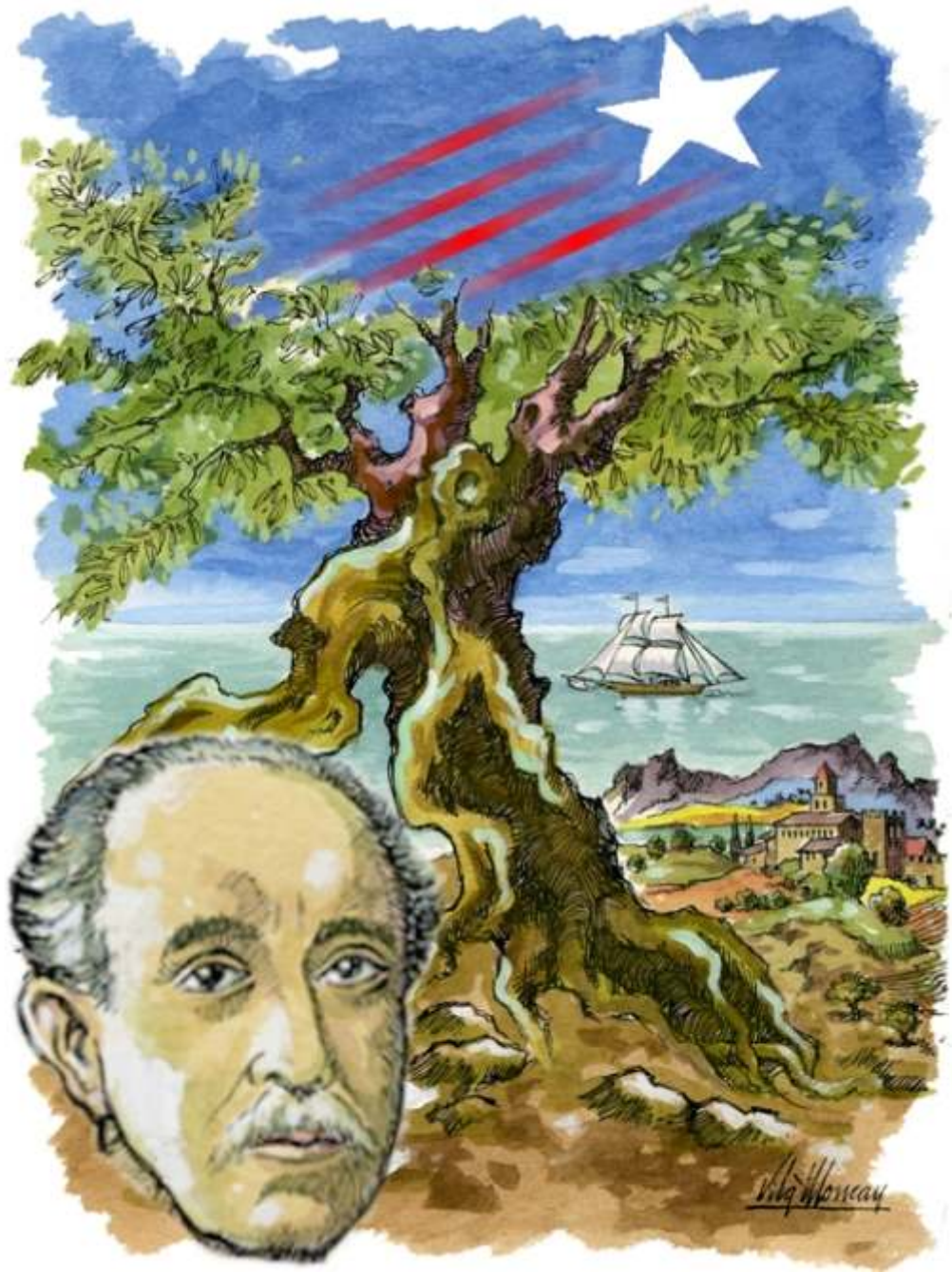

Víctor Castells

El Consell Nacional Català

Víctor Castells El Consell Nacional Català

Víctor Castells, nat a Barcelona el 1928, adherit al Consell Nacional Català des de 1957, llavors resident a Lima, Perú. Procedent de les avantguardes artístiques, literàries i catalanistes a les darreries dels anys quaranta. Viatges professionals i d'estudi per Europa i finalment establert a Amèrica, en diversos països. Contacte actiu amb l'exili català. Col·laboracions a periòdics locals i escrits a les publicacions catalanes, especialment a *Ressorgiment* de Buenos Aires. Un cop retornat, escriu a *TeleEstel* i a l'*Avui*. Entre altres llibres publicats destaquen *Manuel González i Alba. Una vida per la Independència, Catalans d'Amèrica per la Independència, Dau al Set. Cinquanta anys després, Nacionalisme català i Guerra Civil a Catalunya (1936-1939), Nacionalisme català a l'exili (1939-1946)*.

EL CONSELL NACIONAL CATALÀ, sorgit de la I Conferència Nacional Catalana el 1953, a Mèxic en certa manera va ser la represa del Consell Nacional de Catalunya, creat el 1940, a Londres. Com remarca l'autor, «una voluntat de participació i de presència internacional» amb informacions a l'opinió pública i gestions i denúncies als governs i a les altes instàncies mundials, en defensa dels drets i de la reivindicació de la Nació Catalana. Una labor de gran abast, avalada pels catalans actius de l'exili i en conjunt de la diàspora catalana. Exemple admirable d'idealisme i dedicació per a obtenir unanimitats nacionals i fer escoltar la veu de Catalunya. L'autor –amic i deixeble directe dels grans mestres del CNC, al seu torn protagonista– en revisa amb precisió matemàtica la llarga trajectòria fins a 1975, quan finalment podia albirar-se un nou inici de reconstrucció nacional. Ara, arribats al tombant històric que defineix els nostres dies, la publicació d'aquest llibre es feia necessària i oportuna. Aporta llum nova a plantejaments i fets poc o gens coneguts, amb exemplaritats que són valuoses eines per a afrontar millor reptes de la contemporaneïtat. S'imposa reprendre el pensament valent dels creadors del CNC per a superar el pensament erràtic que ens ha portat al fracàs de la via regionalista –repetidament denunciada– amb l'elevat cost, nacional i econòmic, que hem de suportar. En aquest llibre se'n dona àmplia notícia, certament útil per al debat obert: la urgència de definir amb claredat, des de la responsabilitat de cada català i amb inequívoc sentiment català, la situació de Catalunya a Europa.

Carles Camins

President del CNC
Juny de 2005

www.cnc.cat

Gent del CNC

1953-1975

CNC

Gent del CNC

CONFERÈNCIA NACIONAL CATALANA

Ciutat de Mèxic, Setembre del 1953

DECLARACIÓ DE PRINCIPIS

I. La Conferència Nacional Catalana és un clam vital de la nostra nació; és l'aplegament de representants de tots els països que constitueixen la nacionalitat catalana i de patriotes de les diverses tendències democràtiques, disseminats pel món; és un acte de fe en els destins del nostre poble i en el seu esperit de lluita. En celebrar aquesta Conferència, no solament relem les nostres rengles sinó que donem un pas endavant en el camí de la integració nacional, afirmant que els diversos Països de Llengua Catalana són regions d'una sola nacionalitat, lleugerament matisades de caràcter local però unides pel gran nexa de l'idioma i de la història. I afirma també que la sobirania d'una nació és irrenunciable i que el dret a la sobirania nacional és imprescriptible.

II. La Conferència Nacional Catalana es declara partidària de desenvolupar una acció que vigoritzi en el nostre poble la consciència nacional; que afirmi rotundament el dret de la Nació catalana a regir els seus propis destins i que promogui constantment l'aspiració de totes les terres catalanes, amb dret no reconegut, a una comuna sobirania política. Tenir consciència nacional és adonar-se de l'existència de la Pàtria i sentir-s'hi lligat per un conjunt de deures; sentir que la Pàtria existeix i té una ànima, que és la seva cultura i el seu geni; i un cos, que és la seva terra i els seus fills; que té un passat, un present i un futur; que té una història que al llarg dels segles ha demostrat unes possibilitats de vida nacional amb caràcter propi i que ha creat una valors definidors d'una manera d'ésser que és la catalana. La divisió actual de les terres catalanes és obra de l'Estat espanyol i de la nostra pròpia feblesa. Per aconseguir que aquesta divisió desaparegui, hem de desenvolupar una acció que deavetlli en tots els països catalans l'ur catalanitat. No hem d'esperar que aquells que encara no senten la consciència nacional vinguin cap a nosaltres, sinó que cal que els que ja sentim la catalanitat — particularment els catalans del Principat, on ja hi ha una consciència nacional ben desperta — anem a deavetllar-los, per tal de preparar la futura federació, quan aquesta sigui la voluntat, lliurement expressada, dels països que l'han d'integrar. La federació del Principat, del País Valencià i de les Illes és el

primer pas a donar en la integració de tots els països de llengua catalana.

III. L'acollida que ha trobat al Rosselló el nou moviment democràtic nacional català, especialment entre alguns destacats intel·lectuals i bon nombre d'estudiants rossellonesos, imposen el deure d'enfortir els lligams espirituals que ens uneixen a tots com a catalans i mirar de refer la unitat de cultura que correspon a uns països que tenen el mateix idioma.

IV. Les relacions dels catalans del Principat amb els catalans de les Valls d'Andorra s'han intensificat considerablement aquests darrers anys. I Catalunya ha trobat en els andorrans més conscients una fraterna solidaritat davant dels crims comesos pel franquisme contra els drets més elementals de la persona humana i contra la personalitat col·lectiva de catalans, valencians i il·lencs a l'actual dictadura espanyola. Aquest comportament dels andorrans exigeix dels catalans tota una major activitat per tal d'estrènyer, cada dia més, els lligams de tota mena que ens uneixen amb els catalans de les Valls.

V. La Conferència Nacional Catalana constitueix l'afirmació de l'esperit històricament humà i democràtic del nostre poble. I el concreta, per evitar desviacions de dreta o d'esquerra, declarant que la llibertat de l'home està pel damunt de tots els objectius i tàctiques. Per tant, el moviment democràtic nacional que s'inicia s'oposarà, per tots els mitjans, a les tendències totalitàries, descarades o dissimulades, que pretenguin vexar, moralment o físicament, la persona humana. La llibertat de consciència, de pràctiques religioses, d'exposició del pensament, d'associació i de reunió són drets inalienables. Tanmateix, al costat d'aquests drets cívics, no podem oblidar que l'home té un altre dret: el dret a una vida feliç i digna. Caldrà, doncs, reorganitzar la nostra societat per tal d'assegurar aquesta felicitat a la infància; fer-la extensiva a la joventut, encoratjant-la en les seves iniciatives i vocacions i sincronitzant el deure del treball amb les naturals inclinacions a l'estudi i a l'esplai; caldrà recompensar el treball amb un nivell elevat i deixar garantida una vellesa sense misèries.

DECLARACIÓ POLITICA

I. La Conferència Nacional Catalana no va contra res ni contra ningú que no sigui enemic del nostre poble. No es proposa la creació d'un nou partit polític i la llibertat de tendències entre els adheritats al nou moviment democràtic nacional serà respectada en tot moment. La Conferència no pretén erigir-se en Poder Legislatiu ni els òrgans que se'n derivin no podran atribuir-se funcions governamentals. Tots els catalans reunits i representats en aquesta Assemblea som demòcrates, i, per tant, respectuosos amb la voluntat sobirana de la majoria del nostre poble, la qual acatarem al moment oportú.

II. La Conferència Nacional Catalana es proposa establir un clima de convivència i de col·laboració entre totes les tendències de la democràcia catalana de l'interior i els catalans demòcrates d'arreu del món que encara senten la dignitat i l'orgull de dir-se catalans. I acorda dedicar una atenció preferent a restablir la concòrdia entre els catalans per considerar que és una tasca urgent i imprescindible a realitzar per aconseguir l'alliberament i reconstrucció de la nostra terra.

III. Per tant, l'objectiu immediat de la Conferència Nacional Catalana és establir una coordinació entre les forces de la Resistència interior i els demòcrates catalans, absents de la Pàtria, per tal de crear una sola política d'oposició al règim franquista i unes condicions que coadjuvin a precipitar la caiguda del totalitarisme espanyol que subjuga els nostres pobles, que té conculcades totes les llibertats individuals i que, amb procediments típicament hitlerians, pretén destruir-nos col·lectivament, despersonalitzant i empobrint la nostra terra. Per això, la Conferència Nacional Catalana propugnarà una acció conjunta de la democràcia catalana en l'acció exterior, davant la democràcia espanyola i de cara a les organitzacions de la democràcia mundial. Tota acció, pacte o entesa unilateral, tot lligam o compromís contraris particularment per alguna de les forces que integrin l'aliança democràtica nacional catalana, al marge de l'organisme representatiu del conjunt, serà suficient per a denunciar-la i condemnar-la.

IV. La Conferència Nacional Catalana afirma que, en la lluita darrera contra l'opressió espanyola, cal una acció preferentment política i, per tant, no creu en la conveniència ni del terrorisme ni dels cops de mà amb finalitats propagandistes. La millor propaganda, tant de cara a l'interior com de cara a les nacions democràtiques, és posar de manifest la maduresa política que hem assolit els catalans durant aquests anys de prova; la més eficient pertorbació a la tasca de la dictadura espanyola ha d'ésser la presència, enfront d'ella, d'un moviment democràtic ben responsable. Tota altra acció solament podrà ésser eficaç quan serà coordinada per l'alta direcció d'una gran força d'oposició general al règim franquista.

V. Tenint en consideració la tràgica situació creada per la bàrbara opressió de la nostra terra, opressió que ha fet milers de víctimes i que ha culminat amb l'assassinat de l'Honorable President Companys; en presència de les conxorxes que s'estan fent per tal de diafressar l'actual règim franquis-

ta amb altres aparences, el moviment de reivindicació nacional que neix d'aquesta Conferència, no solament s'emercarà a alliberar el nostre poble de la tirania actual, sinó que s'organitzarà per enfrontar-se a qualsevol altre règim, monàrquic o republicà espanyol, que s'oposi al dret a la llibertat, la sobirania i la democràcia del nostre país.

VI. La Conferència Nacional Catalana és partidària que s'estableixi a Catalunya un règim transitori o constituent tan bon punt caigui l'actual dictadura franquista, per tal de poder decidir, lliurement, el nostre règim interior i fixar les bases polítiques d'un possible nou règim peninsular que representi una veritable garantia per als drets i llibertats dels catalans, fins ara a mercè de l'afany dominador dels espanyols. Per garantir els seus drets i el respecte degut a la voluntat catalana, la Conferència propugna la proclamació de la tercera República Catalana com a punt de partida per a la possible federació del Principat, del País Valencià i de les Illes i també com a condició indispensable i prèvia a qualsevol possible tipus d'organització confederal, lliurement pactada, entre les diverses nacionalitats que l'hagin d'integrar.

VII. La Conferència Nacional Catalana recomana el manteniment, vitalització i possible ampliació, sobre bases concretes, del Pacte "Galeuzca" establert entre les forces democràtiques de Galícia, Euzkadi i Catalunya, per a una acció conjunta a l'exterior i per a una major eficàcia en la lluita interior contra l'enemic comú.

VIII. Tenint en compte que l'objectiu de totes les forces democràtiques peninsulars és la desaparició del règim totalitari espanyol, la Conferència es declara partidària d'una aliança política antifranquista, però amb la condició del previ reconeixement de la personalitat nacional del nostre poble i del seu dret a la plena sobirania.

IX. La Conferència Nacional Catalana acorda treballar intensament per tal de convèncer les potències occidentals que no hi haurà estabilitat ni continuïtat política a la Península Ibèrica sense el reconeixement als Països de Llengua Catalana del seu dret al lliure desenvolupament de la seva personalitat nacional. Tota forma de règim unitari, encara que emani d'un plebiscit general espanyol, serà combatuda per la democràcia catalana.

X. La Conferència Nacional Catalana es declara partidària d'una intervenció activa en el moviment federalista europeu i prop dels organismes de les Nacions Unides per tal de fer conèixer al món lliure la personalitat nacional catalana i el nostre afany de col·laboració per a la pau i la fraternitat entre els pobles. També es declara partidària d'establir relacions de cordialitat i col·laboració amb tots els partits i organitzacions de la democràcia mundial procurant, en tot moment, que no sigui desdibuixada ni menystinguda la personalitat catalana de la nostra representació. I expressa la seva satisfacció per la independència assolida per diversos països i desitja l'alliberació de tots els que segueixen oprimits.

Per adhesions: al Consell Nacional Català, Apartado Postal 8620. Mèxico, D. F.

**Esteve Albert
(1914-1995)**

Entre la gent del CNC Esteve Albert va ser dels més persistents en la Resistència a l'ocupació anticatalana de l'espanyolisme franquista. Ja actiu en el llunyà 6 d'Octubre, era dels qui hi veien una possibilitat de definitiva afirmació nacional. Acostat als sectors més radicals del nacionalisme català durant la Guerra Civil, en plena Dictadura no es va estar mai de maniobrar en totes les fórmules d'unió catalanista i de defensa cultural, sempre en contacte amb l'exili de França, d'Anglaterra i d'Amèrica. Els seus millors contactes varen ser Miquel Ferrer, Batista i Roca, Joan Masot. Corresponsal ben informat i pas de frontera quan convingués fer-ho.

**Manuel Alcàntara
(1892-1981)**

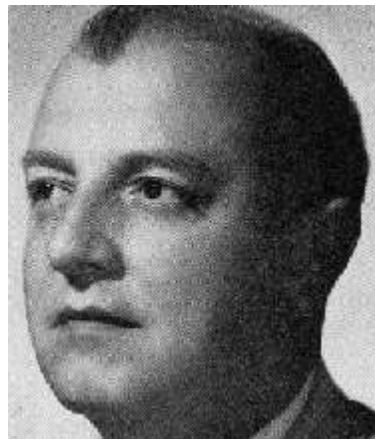
A Manuel Alcàntara s'escau anotar-lo entre els catalans més assenyats i efectius de l'exili català. Havia estat home de primera línia a la Unió Catalanista, pioner en l'Administració Pública catalana i, a l'exili, artífex i organitzador exemplar de la famosa Residència de Montpeller creada pel President Companys. Un cop a Mèxic es va distingir sempre pel seu bon fer en totes les activitats culturals i polítiques de la col·lectivitat, ciutadà de la millor mena a l'hora d'evitar o atenuar enfrontaments. Va ser puntal inestimable en la coordinació dels itinerants Jocs Florals de la Llengua Catalana, en això ben acompanyat i assessorat per Miquel Guinart a Europa.

Salvador Armendares
(1893-1964)

Salvador Armendares i Torrent va néixer a Malgrat i, format a Barcelona, va ser metge de l'Aliança Mataronina i de la Federació de Sindicats Agrícoles. Des de molt jove milità a la Unió Catalanista i l'any 1931 ingressà a l'Esquerra. Macianista de tota la vida. Va ser elegit diputat al Parlament de Catalunya i s'exilià amb el gran èxode de 1939. Atenia tots els refugiats que ho necessitaven, gratuïtament, fins que embarcà cap a Mèxic amb el vaixell Sinaia. Era dels que no acceptaven que hi hagués discòrdia entre catalans, organitzador d'una clínica de tipus cooperatiu, fundador de la Borsa del Metge Català i, el 1953, elegit President del Consell Nacional Català.

Josep Arroyo
(1905-1979)

Josep Lluís Arroyo i Maldonado és un cas atípic en la història del nacionalisme català. Va néixer a Iquique (Xile), fill de pare andalús i mare xilena. Quan encara no havia complert els vuit anys, la família, nombrosa, es va traslladar a Sabadell, amb bons estudis a l'Escola Pia. Allà es va formar com a català definitiu i així es va mantenir fins a la seva mort, exiliat a Miami. En plena Guerra Civil va decidir conèixer l'Amèrica dels seus orígens i finalment es quedà a Cuba, on es nacionalitzà i exercí com a periodista connotat i català de primera línia. Combatíu, apassionat, efectiu, un dels puntals més sòlids del separatisme català, president del Centre Català.

**Ramon Arrufat
(1898-1981)**

Resseguir les vicissituds de la vida de Ramon Arrufat equival a seguir pas a pas el drama del nostre viure nacional de fet des de 1909, que és quan va conèixer Francesc Macià a Les Borges Blanques, fins als nostres dies, quan encara arrosseguem les desgràcies que ell denunciava. L'octubre de 1937 veia clar que la revolució i la guerra eren perdudes i preconitzava parlar amb una potència estrangera. Pensava, és clar, en la França de Joan Masot i Daniel Cardona. No es va exiliar, no parava de conspirar i va patir presó. No acceptava la condició de vençut i deia: «El nacionalisme català no reeixirà mentre ens preocupen de la sort o dissort de la política espanyola.»

**Avel·lí Artís-Tísner
(1912-2000)**

El bon i majoritari capteniment positiu dels catalans als països d'acollida va trobar en el cas de *Tísner* un dels millors components. Catalaníssim, integrat de ple en la col·lectivitat catalana, alhora va saber exercir una mexicanitat de la millor mena: en el fer, en el parlar, en formar una família catalana-mexicana, també en el coneixement profund del Mèxic ancestral i vivent. Integrat al Consell Nacional Català en la fase fundacional, en tot moment va assumir amb eficàcia les labors que li eren encomanades. Amb el retorn no va quedar deslligat de Mèxic i, com és prou conegut, va actuar fort per Catalunya i la bona memòria nacional.

**Joan Ballester
(1913-1980)**

Homes com Joan Ballester i Canals figuren, amb relleu especial, en el nomenclàtor de la memòria ciutadana, tot i que ments alienades i corrosives s'hagin afanyat a esborrar-los o embolicar-los amb boires estranyes. A ells devem la nostra permanència vital com a catalans, a desgrat dels que, equívocs i maldestres, ens governen i dissenyen. Només ens en queda el nom. Sense l'inventari de l'obra feta, les actuacions agosarades, els empresonaments i constància prou clara del seu mestratge. Des de joeníssim a Nosaltres Sols! fins a l'hora de la malgirbada recuperació democràtica, ningú com ell ha viscut amb tant d'encert el ple de la Nació Catalana.

**Maria Dolors Bargalló
(1980)**

El Consell Nacional Català va trobar en Maria Dolors Bargalló un dels seus millors components, en cordialitat, bona feina i bona veu per a noticiar les activitats i les propostes que s'acordaven. Ho podia fer des de L'Hora Catalana, el programa radiofònic que, a partir de 1945, va animar durant molts anys. Era militant d'Esquerra Republicana de Catalunya i s'avenia en tot allò que agrupava catalans, part molt entusiasta de la Massa Coral de l'Orfeó Català de Mèxic. El 1940, en refer-la i en cantar Els Segadors, reclamava, «Ressorgiment»: «que cadascú es faci digne de Catalunya per a poder foragitar-ne la gent ufana i superba que se n'ha possessionat.»

Salvador Bartolí
(1992)

Salvador Bartolí era home decididament d'Estat Català. Els anys cinquanta, en plena represa i reorganització escrivia: "Estat Català viu, i viu embolcallat amb el grandios mantell de la dignitat. El guiatge del nostre plorat President Francesc Macià ha estat i és encara la nostra raó d'ésser." Ferit dues vegades, vivia amb una bala italiana al tòrax. En convocar-se la I Conferència Nacional Catalana va cuitar a enviar-hi una ponència. Coincidia amb els plantejaments generals i en va ser bona base, des de Besiers, sobretot per a crear i possibilitar fórmules d'entesa general entre les forces resistents, com va ser el cas (1954) de Treva Catalana.

Josep M. Batista i Roca
(1895-1978)

Antropòleg, historiador i polític, figura senyera del nacionalisme català, una de les personalitats més considerables en la Història Moderna de Catalunya. Actiu en la Universitat i en el camp del Folklore i de l'Excursionisme, fundador dels Minyons de Muntanya (1928) i de Palestra (1930). Assessor al Comissariat de Propaganda (1936), Delegat de la Generalitat a Madrid (1937) i a Londres (1938) en missió especial. Impulsor i Secretari del Consell Nacional de Catalunya (1940), adherit al CNC (1953), després Delegat a Europa, Secretari General i President. Occitanista nat i fundador del CAOC. Protagonista en reivindicació internacional catalana i europeisme català.

Enric Bellprat
(1923)

A Suïssa hi havia hagut, les primeres dècades del segle passat, alguns catalans i catalanòfils que seria bo conèixer millor, però no es forma col·lectivitat fins a l'emigració econòmica dels anys cinquanta, amb dinamisme a l'àrea de Zurich. Enric Bellprat s'establí a Winterthur i en va ser un dels més clars referents, per la seva cordialitat i catalanisme, protagonista en les activitats de Casa Nostra, l'Associació descentralitzada que els agermana. En moments de preocupació europea pel fenomen immigratori, que Batista i Roca estudiava, s'inicia el contacte, i tot seguit Bellprat passa a ser base i suport per a les activitats del CNC.

Joan Broch
(1899-1991)

Joan Broch forma part de la munió de catalans d'Amèrica -en aquest cas els Estats Units- que, sense presunció per a figurar, han estat la millor i més continuada base de catalanitat, en cooperació nacional i en la projecció exterior. Ell, per altra banda, amb reconeguda personalitat artística, creador d'innovadores i molt ben acceptades escultures en fusta en nombroses exposicions. Una primera estada de joventut a Nova York i molt actiu en la segona, després de la Guerra Civil i de patir camp de concentració. President del Centre Català, particip important en l'organització dels Jocs Florals (1951), editor del butlletí «Catalan Newsletter» (1964-66).

**Josep Carner-Ribalta
(1898-1988)**

L'independentisme català ompliria una gran Enciclopèdia Biogràfica i el CNC va aconseguir aglutinar-ne un gruix considerable. Josep Carner i Ribalta hi ocupa un lloc destacat per la força de la seva personalitat i la fermesa del seu pensament, pel seu dinamisme i per la seva cordial i seriosa capacitat de convenciment. Modern i efectiu en cada moment donat. Francesc Macià va tenir en Carner-Ribalta el jove enèrgic, amic filial, i en el llarg exili nord-americà el seu activisme es va fer notar: durant la Guerra Mundial, en la inestable postguerra, sempre que l'interès nacional ho reclamava. Les seves vingudes les aprofitava, optimista, per allisonar amb radicalisme.

**Joan Carreras
(1894-1970)**

Si només fos per la creació de Palestra (1930) -acompanyant Josep M. Batista i Roca i amb Pere Gabarró- Joan Carreras i Palet ja hauria guanyat un lloc d'honor entre la gent catalana. Era de Cercs, al Berguedà, enginyer format a l'Escola Industrial de Terrassa. Una obra seva va ser declarada llibre de text a Mèxic. Donat a la formació patriòtica de la joventut, enamorat de la natura, bon amic. Deia Miquel Ferrer: «Alt i gros i un sentimental com una casa. El seu optimisme no fallava mai, la seva empenta tampoc.» Va patir molt quan, com recordava, «va morir assassinat el moviment de les Comunitats Catalanes» (1945) i, va ser molt bon referent en la marxa del CNC.

Ambrosi Carrion
(1888-1973)

El nom d'Ambrosi Carrion és dels que han estat més presents en la gran escampadissa de l'exili. S'instal·là a París i allí residí gairebé sempre, però el seu pensament ha estat conegut i aplaudit on hi ha hagut nuclis de catalans: en publicacions, en els Jocs Florals, al Casal de Catalunya de París, del qual en va ser president. Persistí en la seva cordial militància com a català, poeta, escriptor i home de teatre. Quan s'acostà més a la política representà amb lucidesa el CNC. Arran de la mort de la gran actriu Maria Vila en destacà la seva dignitat en voler representar només en català: «Quina lliçó més definitiva hi donà als claudicants, oportunistes i aprofitadors!»

Víctor Castells
(1928)

Incorporat a l'exili el gener de 1956 a través de l'antic i molt actiu Centre Català de Santiago de Xile. Ben acollit per bons catalans com Celestí Morlans, Doménech Guansé, Cristià Aiguader, Salvador Sarrà i Serravinyals. Al CNC l'any següent, a Lima, en visita d'Artur Costa i intensa correspondència amb Miquel Ferrer. Provenent de la generació inconformista dels darreres quaranta, en procés accelerat de desespanyolització. Després de prolongada col·laboració a les publicacions de fora i, quan arribà l'hora, a l'«Avui», publica el 1986 *Catalans d'Amèrica per la Independència*, primera panoràmica de l'exili català nacionalista.

Joan B. Cendrós
(1916-1986)

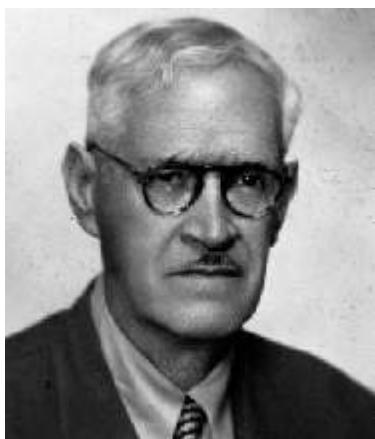
Joan B. Cendrós va adonar-se molt aviat de la importància de les activitats de l'exili com a resistència cultural i defensa política de la catalanitat. El seu suport es va manifestar en múltiples aspectes, no prou coneguts, però sí hi ha testimoniatge de les seves aportacions econòmiques en forma de publicitat, p.e. a «Pont/blau», a partir de 1961, i a «Ressorgiment», febrer de 1962. Va seguir a «Xaloc» i també en publicacions menors. Amb l'obertura d'Òmnium Cultural a París, el 1964, les actuacions es van intensificar amb decidida amplitud internacional. La relació amb Batista i Roca era constant, amb la participació i plena identificació de Narcís Bonet.

Joan Cervera
(1926)

La recuperació política nacional, al segle passat, la devem en gran part a l'excursionisme. Homes com Josep M. Batista i Roca o Francesc de P. Maspons i Anglasesell hi varen dedicar gran part de la seva vida. Civisme i amor a la natura, ben travat sentiment nacional, esperit d'equip. D'entre els que n'han assegurat la continuïtat Joan Cervera i Batariu n'és bon exemple, component actiu del Club Excursionista de Gràcia i en la línia de més ferma catalanitat, amb la seva muller Aurora Vila. No és estrany, doncs, que se sentís identificat amb el CNC, més encara des que va fer coneixença personal (1967 a Marsella) amb J. M. Batista i Roca.

**Josep Conangla
(1875-1965)**

Una de les fites més altes i precises en el nacionalisme català l'assoleix Josep Conangla i Fontanilles en els seus llargs anys de reflexió i actuació intensa a Cuba, on mantenia una posició privilegiada en els medis polítics i intel·lectuals. Membre prominent de la col·lectivitat -considerable en la Història de la Gent Catalana- seguia el mestratge d'homes com Claudi Mimó (1843-1929), que es a qui s'atribuïa la introducció de l'Estel Blanc a la Bandera Catalana. Amb Francesc Macià cal anotar l'agorurada formació del Partit Separatista Revolucionari de Catalunya i la redacció de la Constitució Provisional de la República Catalana.

**Artur Costa
(1912-1995)**

Els d'Estat Català formen un contingent considerable dels adherits i col·laboradors del CNC. Cal anotar-hi, en primera línia, Artur Costa i Giménez. Era dels que, el 6 d'Octubre de 1934, varen sortir al carrer. Durant la Guerra Civil treballà al departament de Censura Estrangera de la Generalitat i lluità a l'arma d'artilleria. Exiliat a Mèxic de primera hora, s'incorporà tot seguit a les activitats catalanistes. Casat amb Montserrat Carreras, filla de Joan Carreras i Palet. Retornà el 1976. Dubtava de trobar un autèntic demòcrata entre els espanyols i escrivia: «Imposen una majoria antinatural, heterogènia i bàsicament imperialista.»

**Josep Escolà
(1888-1991)**

Era d'Alòs de Balaguer, comarca d'on molta gent del camp emigrava a l'Argentina. Ell ho va fer joveníssim i va aconseguir una bona situació econòmica, actiu a les entitats catalanes. Amb la República va tornar i organitzà Palestra a Artesa: el 1932 anà a Praga amb J. M. Batista i Roca a la festa dels Sòkols. Retornat a Buenos Aires, el 1936, el seu currículum nacionalista és dens i admirable: Casal Català, Comitè «Llibertat» amb recollida de blat per ajudar els catalans republicans, Consell de la Comunitat Catalana, Consell Nacional de Catalunya, Jocs Florals, edició i distribució de llibres, suport al Grup Joventut Catalana, Consell Nacional Català.

**Lluís Esteve
(1911-1991)**

A l'hora d'enumerar la GENT DEL CNC, a Lluís Esteve i Taulina - barceloní resistent independentista - s'escau situar-lo entre els de la primera línia. Procedent del Partit Nacionalista Català, en ple franquisme va ser l'editor i distribuïdor del butlletí clandestí «L'Hora de Catalunya». En veure's perseguit, va exiliar-se a Avinyó, on entrà en bona relació amb el Felibritge. La col·laboració amb el CNC s'inicià, el 1954, de resultes dels seus escrits occitanistes a «Ressorgiment». Adscrit a l'Estat Català liderat per Joan Masot -des d'Avinyó primer, després Perpinyà- va mantenir-se sempre com a puntal fidelíssim en totes les activitats de Josep M. Batista i Roca.

**Ramon Fabregat
(1894-1985)**

Va iniciar molt jove a Les Borges Blanques, on va néixer, una llarga vida de fidelitat a la persona i a les idees de Francesc Macià. El va acompanyar, entre els més acostats, en l'agorarat Complot de Prats de Molló. Retingut a Bèlgica, a Anvers, va escriure el llibre *Flandes, la Catalunya del nord*. Com Miquel Ferrer i altres, representava el cantó més d'esquerres. Un cop estabilitzat a Mèxic va dedicar-se a la distribució de llibres, la publicació de «Pont Blau» i després «Xaloc», autor de molts articles. Preparà i edità els dos volums de *Macià. La seva actuació a l'estranger*, amb Pere Seras, H.Nadal i Mallol i Josep Conangla i Fontanilles.

**Miquel Ferrer
(1889-1990)**

Miquel Ferrer, home de gran vigor i cordialitat, inaugurà aviat el seu activisme revolucionari catalanista. I va patir un llarg empresonament (1927). Durant la Guerra Civil, Secretari General de la UGT, maldà per aconseguir independència política i orgànica de l'obrer català i a l'exili va ser empresonat a Banyuls. A Mèxic, separat del PSUC, des del primer moment es convertí en l'exiliat de més intensa i continuada activitat amb projecció en tot l'àmbit català d'Amèrica. La seva correspondència i els nombrosos articles publicats, més premis als Jocs Florals, formen un gruix considerable de pensament polític català, puntual i de reflexió permanent.

Enric Frangioni
(Carrara - São Paulo)

Enric Frangioni va néixer a Carrara, Itàlia, a començament de segle, però tot seguit la família es traslladà a Cornellà. Va viure molts anys a Vilanova i, finalment, a l'Hospitalet, on militava a l'Esquerra Republicana. Superats els primers anys de repressió franquista va emigrar al Brasil i, arribada l'hora, amb Francesc Marquès (1895-1985) d'Estat Català, representava el CNC. A São Paulo, amb nombrosa emigració catalana, varen aconseguir una inèdita cooperació entre republicans i franquistes (diem-ne moderats o passius) tots poc polititzats, amb èxits notables com els Jocs Florals de 1954. Vivia, deia, «amarat de terra catalana».

Antoni Gilabert
(1919)

Els Gilabert Romagosa són tres germans incorporats als catalans d'Amèrica. Tomàs, el gran, emigrat a Cuba en temps de Primo de Rivera i dos exiliats del 1939: Joan a la capital Federal mexicana i Antoni, el petit, a la ciutat de Guadalajara. Bons catalanistes i promotors de la millor catalanofília, per la seva honestedat ideològica i simpatia, i les facultats organitzatives que els caracteritzava. Antoni Gilabert va ser dels fundadors (1956) del Centre Català entre altres amb Jaume Camarasa i Enric Faraudo-, focus de catalanitat que, durant anys, va anar establint un dens teixit d'afectes que és el que ha possibilitat la ressonant presència catalana aquest 2004.

Tomàs Gilabert
(1905-1977)

Tomàs Gilabert i Romagosa, de Reus, va emigrar a Cuba, on hi tenien familiars, amb poc més de vint anys. No va tardar en fer-se una bona posició i cada vegada més guanyar afecte i simpatia pel seu bon fer. Tenia «la virtut innata d'aplegar al seu voltant tots els col·laboradors que volia», com es digué (1951) quan se li va retre un gran homenatge. «Tots sabíem que quan s'encarregava d'alguna comissió, aquesta rutllava ràpida i eficient.» Estigué present en les reunions (1928) amb Francesc Macià, va formar part del grup més actiu del Centre Català que donava suport al Consell Nacional de Catalunya (1940) i component autoritzat en el CNC.

Enric Guiter
(1909-1994)

A la Catalunya del Nord el CNC podia trobar-hi el terreny abonat gràcies als que havien estat joves macianistes del grup Nostra Terra impulsat per Batista i Roca el 1935. Així va ser p.e. el cas d'Enric Guiter i Oliva-Coll, nat a Ceret i resident a Perpinyà en una magnífica mansió tradicional a la plaça de Jacint Rígau, el famós pintor català a la Cort parisenca. Poeta, lingüista, científic, professor a Montpeller i a Perpinyà, present a l'organització dels Jocs Florals de l'exili en aquestes dues ciutats, fundador del Grup Rossellonès d'Estudis Catalans, desitjós sempre de facilitar l'enteniment entre catalans més enllà dels habituals divisionismes ideològics.

Joaquim Juanola
(1892-1967)

Empordanès de La Bisbal, «model de patriota -en paraules de Nadal i Mallol- que renuncia a tot benefici personal per creure que la tasca primordial és inculcar als catalans, desnacionalitzats per segles d'opressió, la consciència de llur personalitat nacional.» S'inicià a Estat Català, però formava el grup que se'n separà: Daniel Cardona, Jaume Compte, Amadeu Oller. Amb aquest darrer, des de Caracas, impulsava el Moviment d'Alliberament Nacional. Abans de la República havia estat president de Pàtria Nova, durant la Guerra Civil va estar al front de Mallorca i després s'exilià a Bordeus. Va publicar (1945-1964) una sèrie d'opuscles separatistes.

Joan Lucas
(-2001)

La incorporació de Joan Lucas i Masjoan al CNC, des de Suïssa -Wettingen- va comportar un gran pas endavant. Coincidia quan Miquel Ferrer tornava a Catalunya i Batista i Roca es feia càrrec de la Secretaria General. D'una banda va permetre cohesionar els catalans actius d'aquell país i alhora reforçar llaços amb l'interior, on Joan Lucas es desplaçava en els espais de temps lliure de la seva feina. Antoni Lluc per a accions clandestines, amb Ramón Arrufat com a millor contacte i sempre actiu en la resistència més activa. Home d'acció, discret, però expeditiu. A Suïssa presidí Casa Nostra i va ser puntal sòlid del CNC fins el seu traspàs.

**Frederic Margarit
(1889-1957)**

Ricard Simó i Bach, en el seu llibre dedicat a *Sabadellencs morts en exili*, naturalment no va deixar de consignar-hi Frederic Margarit, xilè d'adopció des de 1907. Fundador, l'any 1906, del Centre Català de la capital. S'enorgullia de no haver militat en cap partit polític i d'haver propugnat sempre «l'alliberament absolut de Catalunya perquè sigui sobirana entre les nacions del món». Aquest radicalisme i allunyament de les ideologies li valgué el penjament de «feixista», un dels simplismes aberrants dels regionalistes, de la banda del marxisme. Va publicar, durant gairebé trenta anys, «Noticiari Català» on, entre altres, no hi mancà el seu conciutadà Joan Oliver.

**Joan Masot
(1900-1988)**

La voluntat d'independència de la Nació Catalana la primera meitat del segle XX té un nom: Francesc Macià. Qui en va recollir tota la intensitat de sentiment i envergadura per arribar a bon port va ser Joan Masot i Rodamilans. Macià comptava amb una certa aquiescència de França, mentre que Masot treballava a fons per a que fos França, pel seu interès estratègic i des del que hi ha de no jacobinisme -polítics occitans inclosos-, la que n'agafés la iniciativa. El suport a Catalunya mateix: tot el que hi hagués de macianisme i no a Espanya. El gran trasbals de les guerres civil i mundial, més les successives crisis del franquisme, n'abonaven les possibilitats.

**Carles M. Espinalt
(1920-1993)**

La seva extraordinària personalitat, el seu tremp exemplar com a ciutadà català i la seva gran creativitat -boicotejat pels artífexs de la defallida Catalunya actual- encaixaven del tot amb els postulats bàsics que inspiraven i impulsaven el Consell Nacional Català. De fet hi col·laborava des de l'inici, a través dels nuclis més sòlids de la resistència nacional catalana que mantenien contacte amb Mèxic i Londres, però la trobada i plena relació directa es va produir amb la publicació d'un assaig de Carles Muñoz Espinalt -signant Pere E. Bauló- a la «Revue de Psychologie des Peuples». Quan Batista i Roca va introduir el CNC a Catalunya mateix el va incloure a l'equip bàsic.

**Josep M. Murià
(1907-1999)**

Josep M. Murià i Romaní, barceloní fill de pares barcelonins, arribà a Mèxic el 1942 amb la seva muller Anna Rouret, germana del diputat Martí Rouret- i el seu primer fill Guifré. De jove s'afilià i es mantingué sempre fidel a l'independentisme clar i net -separatisme, no a Espanya-, actiu a Estat Català i al Partit Nacionalista Català. Component de la Unió dels Catalans Independentistes Mèxic, i Santiago de Cuba, presents a la I Conferència Nacional. El 1959 s'instal·là a Guadalajara, on posà sòlides bases de catalanofília, optimitament cultivades i ampliades pel seu fill també Josep Maria, amb molts bons resultats, prou evidents, en la recent Fira del Llibre.

H. Nadal i Mallol
(1891-1978)

Enèrgic, precís, exigent amb si mateix, exactament plaçat en la veritat nacional, català tot d'una peça, aureolat amb els més bells atributs del seny. Si només fos per haver creat i sostingut «Ressorgiment», la publicació mensual catalana de més llarga durada -56 anys!- i regularitat (1916-1972), Hipòlit Nadal i Mallol tindria assegurat setial d'honor en la Història de la Gent Catalana. Però hi ha molt més: això va ser a l'Argentina, en impecable català i bona presentació, referent a tot Amèrica, a l'exili i en general per al nacionalisme català. Llegir els seus escrits -editorials o articles- és retre homenatge a la catalanitat vivent i més ben definida. Exemple i guia.

Francesc Paniello
(1900-1971)

«El doctor Paniello era un home que reunia les millors condicions per a la realització d'un treball d'equip.» És Miquel Ferrer qui en parla així, en comentar a «Xaloc» de Mèxic, des de Barcelona, el seu traspàs. «Poques vegades deixava d'assistir a les reunions setmanals. Les seves intervencions eren breus i concretes.» Francesc Paniello i Grau era de Lleida, oculista i homeòpata. D'Estat Català, a punt per donar suport a Macià (1926) quan entrés a Catalunya per Prats de Molló. Adherit al Consell dit de Londres (1940) i puntal del CNC fins al darrer moment. En visita a Catalunya, el 1970, no es va estar de manifestar-se contrari a com s'encaminava el catalanisme

**Miquel Pascual
(1911-1981)**

Miquel Pascual i Lucas, orfebre, d'Estat Català. Actiu a l'exili de Tolosa, després Narbona al Casal de Catalunya. Casat amb Armonia Figueras, també nacionalista. Varen emigrar a La Paz, Bolívia, que és on, el 1953, s'adherí al CNC. Tot seguit es desplacen a Montevideo i és des d'allà que en tot moment va acompanyar i donar suport a les iniciatives que provenien de Mèxic i de Londres. Sobre Josep Tarradellas deia: «Només vol figurar i maniobra per a sobreviure del daltabaix que se'ls presenta a tots els polítics de professió que tant de mal han fet a la nostra terra.» No va poder satisfer el seu propòsit de retornar i ser útil a la causa nacional catalana, tan mancada de força suficient.

**Antoni Peyrí
(1889-1973)**

Nat a Tarragona, net de pagesos de Porrera, fill de metge. Dermatòleg, polític, escultor. Casat amb Josefina Macià i Lamarca, filla del President Macià. S'exiliaren el 1938, primer al Rosselló, després a Montpeller i Maracaibo, a Veneçuela, més endavant Monterrey, a Mèxic, finalment a la capital d'aquell país. Potser perquè l'exili i l'oposició en general insistien més en l'antifranquisme i en la cultura, considerava que convenia tenir una idea clara del poder i com assolir-lo. D'ací la seva llarga reflexió sobre *El Poder polític*, amb anticipacions a «Ressorgiment» els anys seixanta, fins a arrodonir-ho en el llibre editat per Manuel Viusà a París, el 1972, així encapçalat.

**J. Pineda i Fargas
(1894-1973)**

La independència de Cuba va donar pas a una onada generacional definida amb formulacions clares de separatisme, sense ambigüitats. En molts indrets d'Amèrica i a Catalunya mateix ho defineix amb decisió Francesc Macià. Un pensament que fa un primer ple les primeres dècades del segle, que és quan Josep Pineda i Fargas arriba a Cuba i el moviment nacional català s'hi manifesta amb força, cohesió i inusitada efervescència. No agradà gens que no es mantingués la República Catalana i la Guerra Civil certament desconcertava, però als primers anys quaranta es reprèn el combat independentista. Va confiar en Fidel Castro, però el defraudà i va haver de marxar.

**Josep Planchart
(1918)**

«Els separatistes catalans volem una República Catalana amb plenitud de sobirania.» «L'ideal d'independència de Catalunya amb la base efectiva de l'Estat Català, destrueix ja de sí tot egoisme de partit.» Son paraules de Macià, escollides a l'atzar, que dissenyen la bandera que ha mantingut ben visible, amb inusitada fermesa, Josep Planchart i Martori. Ningú amb més persistència, abnegació i dedicació ha estat fidel a l'emblema nacional macianista: Estat Català. Guerra Civil, opressió, empresonament, embolics, alienacions partidistes: res l'ha mogut de la voluntat de servir el gran missatge de l'Estel Solitari. Desoït, però sempre vàlid.

Vicenç Riera Llorca
(1903-1991)

Certament, no hi és aliè l'haver tornat a Catalunya, però el fet és que -com en el cas d'Avel·lí Artís-Gener- Vicenç Riera i llorca forma part del (lamentablement) reduït grup d'exiliats que han vist reconeguda i fins i tot popularitzada la seva personalitat. Quants altres silencis i negligències encara!... Entre altres activitats i creacions, s'escau destacar l'haver mantingut el llistó ben alt amb *Pont Blau*, sense cap mena de dubte una de les millors publicacions de l'exili, amb molt bona qualificació en la Història de la Premsa Catalana. Hi va dedicar dotze anys dels seus vint-i-set de vida a la capital mexicana.

Marian Roca
(1886-1976)

Marian Roca i Munter era home extremadament modest, tot i la seva reconeguda vàlua. «Jo no soc ningú», deia un dia amb el seu tarannà de vell treballador que no vol saber res de vanitats i de protagonismes. Però no era pas aquesta la idea que els altres en tenien. Fidel Miró, per exemple, afirmava que era «d'una gran vàlua humana». I Ramon Fabregat, que l'havia tractat de tota la vida, des dels llunyans dies del Foment de Reus i de la creació a Les Borges Blanques de la Joventut Catalanista, afegia a la seva revista «Xaloc»: «Una figura que no s'esborra al pas del temps perquè és història viva.» Al CNC i en la continuïtat nacional com a Poble, era un puntal sòlid.

Avenir Rosell
(1907-1988)

Avenir Rosell i Figueras va néixer a Sabadell, fill de pedagogs: Albà Rosell i Llongueras i Esperança Figueras, formats a l'Escola Moderna de Ferrer i Guàrdia i emigrats a l'Uruguai el 1909. El 1916, estada llarga a Catalunya, macianistes. El 1922, retorn definitiu a l'Uruguai, on varen publicar la polèmica «Nova Catalunya» (1928-1930). Avenir Rosell va arrodonir el seu ideari catalanista amb un nou viatge el 1935. Treballà en el camp de la lingüística, però va excel·lí com a mestre en taquígrafia, taquígraf al Parlament uruguaià. Membre destacat de la col·lectivitat catalana, entre tots bons creadors a l'Uruguai d'una destacada catalanofília.

Francesc Salvat
(1903-1992)

D'Acció Catalana, procedent del CADCI, directiu del Foment de la Sardana i d'un Ateneu Nacionalista, associat destacat de l'Orfeó Català. Poeta, escriptor, col·laborador en diverses publicacions -«La Publicitat» i a les de l'exili- de bon i elegant tracte, donat a actuacions i propostes de germanor catalana. Va ser un dels patrocinadors del Pabelló de Catalunya a la Fira del Llibre de Mèxic (1944 i següents) precedent de la recent participació a Guadalajara- i en l'organització de la I Conferència Nacional Catalana (1953), component del Consell Executiu del CNC. És dels que varen decidir reintegrar-se a la vida nacional catalana a Catalunya mateix (1963).

**Pere Seras
(1882-1985)**

Esmentar Pere Seras i Isern és reportar-nos als punts més alts del catalanisme, autèntica institució nacional en l'emigració a l'Amèrica. Elegant i polític de mena, treballador empresari en el més net i espontani capteniment social, sense cap bri d'ostentació o vanitat de lideratge, era un home enèrgic, ferm, efectiu. Poc parlador, però lúcid i convincent, ben travat. Format a la Figueres avantguardista del segle XIX, sense voler saber res d'oficialitats espanyoles. Es va casar a l'Argentina amb una filla i neboda dels fundadors del venerable Casal Català (1908) i varen crear una família d'argentins catalaníssims: Nuri, Manelic, Mireia, Guifré, Fivaller.

**Fivaller Seras
(1930)**

L'emigració i l'exili catalans han deixat bons fills, ben integrats i positius en els respectius països de naixença i considerables mostres de catalanitat. Però tot i personalitats com la de J. M. Murià i Rouret a Mèxic, en cap cas s'arriba a la dedicació i exemplaritat de Fivaller Seras i Leonart, d'una família com també la de H. Nadal i Mallol- que vivien amb el convenciment i la decisió del retorn. Vida d'infantesa al Casal Català (després Casal de Catalunya) amb Ramon Mas i Ferratges de mestre, casat amb Blanca Lorenzo -d'origen galleg- integrada del tot al món català, Grup Joventut Catalana, Aplec de la Sardana amb Cobla, Obra Cultural Catalana. Incansable.

**Josep Soler i Vidal
(1908-1999)**

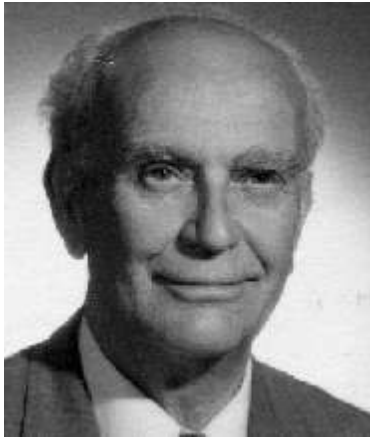
Josep Soler i Vidal forma part del gran moviment de la classe obrera catalana que, les primeres dècades del segle passat, va protagonitzar una forta revolució catalanista adscrita a diverses fraccions d'esquerra nacional d'inspiració marxista. El PSUC va capitalitzar-ne majories -enfront de la CNT-, però un cop a l'exili se'n varen separar i progressivament s'integraven al conjunt català. Mèxic n'és l'exemple màxim. Soler i Vidal en va ser un dels components més notables, ferm des de la seva senzillesa i el seu alt valor intel·lectual. El seu fill Martí (1934) -Martí Soler i Vinyes, editor- és un dels més connotats cultivadors de la catalanofília a Mèxic.

**A. Tona i Nadalmai
(1901-1980)**

Polític i escriptor, fill de pare federalista. Abelard Tona i Nadalmai es va formar al CADCI, alhora que conspirava a la SEM de Miquel A. Baltà. Implicat en l'atemptat de Garraf (1925) i seguidor de Macià a Prats de Molló. Emigrà a Mèxic i hi publicà «Catalunya a Mèjic». Retornat, s'afilià a la Unió Socialista. Ferit a la Guerra Civil. Novament a Mèxic va ser un dels noms polítics més connotats des del més decidit independentisme. Recordava amb èmfasi -«Ressorgiment», abril de 1972- que la unitat nacional dels Països Catalans la varen formular per primera vegada (1941) el seu grup del Moviment Social d'Emancipació Catalana.

Joaquim Ventalló
(1899-1996)

Joaquim Ventalló i Vergés era un home discret i cordial, ben dotat per a escoltar i mantenir bona relació amb el bo i millor de la gent catalana. Estudià Dret, però es va passar al periodisme. Fundador d'Esquerra Republicana, al costat de Macià, que el va requerir per a tinent d'Alcalde a Barcelona. Amençat per l'anarquisme anticatalà, en plena Guerra Civil, va exiliar-se a París. El maig de 1939 va publicar a «Catalunya» de Buenos Aires un article d'antologia: *De cara a la independència*, que cal rellegir. Quan el 1967 va poder reincorporar-se al periodisme ho va fer amb evident catalanitat. Bon col·laborador, abnegat i amb mà esquerra, del CNC.

Gabriel Ventosa
(1918-1998)

Si resseguim la premsa catalana de l'exili difícilment hi trobarem el nom de Gabriel Ventosa i Ruera. Però la veritat és que, deixant de banda activitats partidistes, és un dels catalans amb més efectivitat en múltiples actuacions nacionalistes, en molts casos suggerint o posant-se al davant d'iniciatives. No prou conegudes, però aplaudides quan se'n tenia esment: pintades a l'Ambaixada espanyola, esqueles recordatòries de l'«assassinat» de Companys, ajuts econòmics puntuals. El CNC va tenir en Gabriel Ventosa un bon i fidel valedor. Casat amb Dolors Arrufat, filla de Ramon Arrufat. A l'hora de tenir casa a Barcelona varen escollir el carrer del basc Sabino Arana.

**Jordi Vilanova
(1927-1983)**

Jordi Vilanova era fill de Martí Vilanova, un dels mites del nacionalisme català, sorgit de la Figueres creativa, d'alta tensió, de primers de segle. Alt, jove, dinàmic, ben integrat a la societat britànica, significà una aportació rellevant a l'equip entorn de Batista i Roca i el seu incansable col·laborador Gaspar Alcoverro. El seu esperit expeditiu, per exemple, va permetre donar volada a la impressió i distribució del butlletí informatiu «SINC», iniciat el febrer de 1966 a Perpinyà, més modestament, per Lluís Esteve. La seva disposició per a sintonitzar amb els corrents marxistes era notòria i, de fet sense alterar el pensament del CNC, n'ampliava els camps d'adhesió.

**Manuel Viusà
(1918-1998)**

Manuel Viusà és prou conegut com a pintor i gravador, encara que amb injusta manca de presència en la consideració general. El seu nom, en tot cas, queda inscrit entre els més grans en la Resistència Catalana. En això, poc conegut i no adequadament destacat. La seva activitat conspirativa fins a 1946 a l'interior va ser intensa, repressa amb força a Perpinyà, a París, on fos, durant tota la vida, maltractada els darrers anys per un persistent malfat i la vergonyosa desassistència dels responsables de la política i de la memòria nacionals. Sense Manuel Viusà el CNC hauria estat mancat, a França, d'un dels millors puntals, en independentisme, informació i assessorament.

Gaspar Alcoverro (1906-1973)

Gaspar Alcoverro va assistir a la reunió fundacional del Consell Nacional de Catalunya a la residència de Josep M. Batista i Roca al número 49 de la Wentworth Road, al barri de Golders Green de Londres (1940). La seva condició de membre d'Estat Català, funcionari al Comissariat de Propaganda de la Generalitat i la seva bona entrada al món britànic li ho permetien, a més de la seva condició de català ben travat. A l'hora de la formació del CNC (1953) hi quedà inscrit i així que va anar agafant força a Londres en va ser puntal substancial, també com a encarregat de les finances. Per tal d'eludir problemes en la seva activitat comercial, figurava com a J. Falcó.

Ramon Prieto (1922-1993)

Ramon Prieto i Llorens va néixer a Sant Boi de Llobregat. Era un de tants catalans que els anys cinquanta no suportaven més la situació econòmica, social i nacional en la qual vivia enfonsat el país i va dir prou! Va marxar. Arribà al Perú amb poc equipatge, però un valuós capital: català de soca-rel, llegidor de mena, devot de la música, decidit a treballar fort. La tenacitat li va permetre obrir-se camí i, a partir de nous amics catalans, aconseguir conèixer l'àmplia diàspora catalana. És així com es va integrar a la labor de reivindicació nacional, bo i adherint-se al Consell Nacional Català. En determinats moments la seva participació es va notar.

Wentworth Road, al barri londinenc de Golders Green, adreça inicial de Batista i Roca, on el 1940 es creà el Consell Nacional de Catalunya. Posteriorment residència

J.M. Batista i Roca amb el Pare Hildebrand Miret a Montserrat.

J.M. Batista i Roca amb Robert Comet i Joaquim Maluquer a Ginebra.

Miquel Ferrer amb la seva muller Maria Serra a Mèxic.

Víctor Castells i Enric Garriga, continuador de Batista i Roca en occitanisme. (Foto Patrik Bard)